

עמ"ת 33779/06/16 - מדינת ישראל נגד וגדי געאפרה

בית המשפט המחוזי בירושלים

עמ"ת 33779-06-16 מדינת ישראל נ' געאפרה(עציר)

בפני	כבוד השופט כרמי מוסק
העוררת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	וגדי געאפרה (עציר)

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד' פולוק) במ"ת 31174-05-16 מיום 15.6.16 לפיה שוחרר המשיב ממעצר בתנאים של הפקדה כספית, חתימת ערבות עצמית וצד ג', וזאת לאחר שבהחלטה קודמת הורה בית המשפט על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים כנגדו.
2. בעקבות בקשת העוררת הורה בית משפט השלום על עיכוב ביצוע החלטתו עד ליום 16.6.16 בשעה 10:00.
3. מפרוטוקול הדיון והחלטת בית משפט השלום עולה, כי כנגד המשיב הוגש כתב אישום ביום 16.5.16. התקיים דיון בבקשת העוררת להורות על מעצרו עד לתום ההליכים ובית משפט השלום הורה כאמור.
4. ככל הנראה, עקב תקלה לא התקיימה הקראה של כתב האישום ועל-כן ביום 15.6.16 הגיש המשיב באמצעות בא-כוחו בקשה דחופה לשחרור המשיב וזאת בטענה כי חלפו 30 יום מיום הגשת כתב האישום, המשיב נתון במעצר, וטרם החל הדיון בעניינו וזאת בהתאם להוראות סעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) התשנ"ו-1996.
5. בית משפט השלום קיבל את הבקשה והורה על שחרור המשיב בתנאים כפי שנקבעו.
6. העוררת טוענת כי לא היה מקום להורות על שחרור המשיב. לשיטתה, במועד בו התקיים הדיון בבית משפט השלום, היינו - 15.6.16, טרם חלפו 30 ימים, שכן על-פי האמור בסעיף 10(א) לחוק הפרשנות כאשר נקבע מועד יש להתחיל במניין הימים ביום שלאחר המועד שנקבע בחיקוק ומכאן, יש למנות את 30 הימים לשיטת העוררת, החל מיום 17.5.16. מכאן, שהדיון שהתקיים אתמול בבית משפט השלום היה ביום ה-30 וכל שהיה על בית משפט השלום לעשות הוא להקריא למשיב את כתב האישום ולנהוג בהתאם להוראות סעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב]

התשמ"ב-1982.

7. העוררת סבורה כי בית משפט השלום נתפס לידי טעות בעניין זה.

8. לענין מניין הימים, טען לפניי ב"כ המשיב, כי על פי הוראות סעיף 60 הנ"ל יש לכלול במניין הימים את יום הגשת כתב האישום, ואין מקום לפרשנותה של העוררת באשר לתחילת מניין הימים ביום שלאחר הגשת כתב האישום.

9. קריאת סעיף 60 הנ"ל מלמדת כי המחוקק מתייחס לימים בהם נתון הנאשם במעצר ולא למועד הגשת כתב האישום ככזה שנקבע בחיקוק, כאמור בסעיף 10(א) לחוק הפרשנות. בסעיף 60 נאמר, כי: "נאשם, שלאחר הגשת כתב האישום נגדו היה נתון במעצר בשל אותו כתב אישום תקופה המצטרפת כדי 30 יום ומשפטו לא החל ישוחרר מן המעצר בערובה או ללא ערובה". משמעות הדברים היא, כי התקופה הקובעת היא תקופת ימי המעצר ולא חישוב שמתחיל מיום הגשת כתב האישום.

10. הואיל ואין מחלוקת שהמשיב היה במעצר במועד הגשת כתב האישום, הרי שמניין 30 ימי המעצר חלף ביום 14.5.16 ולמעשה היה זה היום ה-30 למעצרו. לפיכך, ביום בו התקיים הדיון בבית משפט השלום, היינו - 15.5.16, היה מדובר על היום ה-31 למעצרו של המשיב.

11. אין חולק כי הוראת סעיף 60 הנ"ל היא קטיגורית ומשמעותה כי בטרם החל המשפט יש להורות על שחרור הנאשם. לא אחת נשאלה השאלה בעניינים דומים מה פירוש תחילתו של משפט. בתי המשפט קבעו כי לענין זה חלה הוראת סעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי, שם נאמר כי בתחילת המשפט יקרא בית המשפט את כתב האישום באזני הנאשם ויסביר לו אם ראה צורך בכך את תוכנו. עוד נקבע, כי בית המשפט רשאי לא לעשות כן לגבי נאשם שמיוצג על ידי סגור, אם הודיע סגור לבית המשפט כי קרא את כתב האישום באזני הנאשם, הסביר לו את תוכנו, והנאשם אישר לו את ההודעה.

12. אין חולק כי בענייננו לא נעשה הליך זה. בהקשר זה יוער, כי אין לטעמי לקבל את עמדתה עוררת כי העובדה שתוכן כתב האישום עלה במסגרת הליך המעצר עד לתום ההליכים, שהרי אין חולק שלא היה מדובר בהקראת כתב אישום, הנאשם לא נשאל כלל אם הבין את תוכן כתב האישום ולא הביע את עמדתו באשר לתוכן כתב האישום באופן שנקבע בסעיף 143 הנ"ל.

13. נראה לי כי אין מדובר בדרישה פורמלית בלבד, אלא בדרישה מהותית שטומנת בחובה לא רק את עצם תחילתו של המשפט, אלא את המסקנה המתבקשת כי הנאשם הבין את המיוחס לו בכתב האישום והוא יכול להביע את עמדתו באשר לנאמר בכתב האישום.

14. עולה אפוא השאלה, אם ניתן כיום לתקן את הכשל שארע, כאשר אין ספק שאין מדובר במעשה מכונן מצד

גורם כלשהו, אלא עניין הקשור בשכחה או בכשל מסוים במי שהיה אמור לקבוע דיון לפני שופט לצורך הקראת כתב האישום.

15. בדיון עצמו התבררו לפני טענות הצדדים באשר לתוכן כתב האישום וכן עלתה העובדה כי התקיים דיון של ממש בנוגע לבקשה למעצר עד תום ההליכים. בית המשפט הגיע בסופו של יום למסקנה כי יש להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים ועל כך לא הוגש ערר על ידי המשיב.

16. לפיכך, לצורך הדיון שלפניי, יש לצאת מנקודת ההנחה כי ההחלטה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים הייתה ראויה אף להשקפתו של המשיב.

17. עוד יש ליתן את הדעת כי מדובר על איחור של יום אחד, היינו - ביום ה-31 הובא המשיב לפני בית משפט השלום, שכאמור בחר שלא להקריא את כתב האישום, חרף זאת הורה על שחרור המשיב ממעצרו וקבע מועד נוסף לצורך הקראת כתב האישום.

18. לא אחת קבעו בתי המשפט כי יש להקפיד על ההוראות שבסעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982, בשילוב ההוראה שבסעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) התשנ"ו-1996.

19. כך למשל, בבש"פ 7287/02 **אבו ראס נ' מדינת ישראל** (החלטה מיום 29.9.02), קבע בית המשפט (סעיף 5 להחלטה), כי הוראת סעיף 60 לחוק המעצרים היא קטיגורית ומוחלטת, ועל כן כאשר עורר נמצא במעצר תקופה העולה על 60 יום בטרם החל משפטו, חלה על המאשימה חובה לשחררו. עוד קבע בית המשפט כי כאשר נאשם פונה במצב זה לערכאה הדיונית ומבקש לשחררו, יש להורות כאמור בהתאם להוראות סעיף 60 ובמידה והנאשם ממשיך להיות מוחזק במעצר מדובר על מעצר שאינו כדין. באותו עניין גם התייחס בית המשפט לכך שהמאשימה ביקשה לקיים את הקראת כתב האישום באותו מעמד בו ביקש הנאשם להשתחרר ממעצרו, מתוך כוונה לרפא את הפגם ותקיים מחדש את סמכותו של בית המשפט להורות על מעצרו של הנאשם. בית המשפט סבר כי הקראה של כתב האישום אינה יכולה לרפא את הפגם, היינו - אין היא ממשיכה את המעצר, אלא יש לשקול אם ניתן להורות מחדש על מעצרו של הנאשם. בסופה של החלטה מדגיש בית המשפט העליון כי במקרים בהן מתגלות לבית המשפט תקלות מוטל על בית המשפט לנהוג על פי מצוותו של סעיף 60.

20. בבש"פ 7847/10 מדינת ישראל נ' אדיב, החלטה מיום 28.10.1, דחה בית המשפט העליון ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה, שם חלפו 35 ימים לאחר שהוגש כתב האישום שטרם הוקרא לנאשם שהיה במעצר ועל-כן שוחרר הנאשם ממעצרו, וזאת בהתאם להוראות סעיף 60 לחוק המעצרים. בית המשפט חזר והדגיש את השילוב הנדרש בין הוראות סעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי להוראות סעיף 60 לחוק המעצרים. באותו עניין לא הייתה מחלוקת כי לא בוצעה הקראה כדין של כתב האישום ומכאן שעל-פי הוראות סעיף 60 לחוק המעצרים היה על בית המשפט להורות על שחרור הנאשם. בית המשפט העליון דחה את הטענה כי הקראת כתב האישום במעמד הדיון בבקשתו של הנאשם לשחררו מהמעצר יש בה כדי לתקן את הפגם. בית המשפט היה סבור כי משחלפו 30 יום, הנאשם

אינו נתון יותר במעצר, הקראת כתב האישום יכולה לכל היותר להביא לתוצאה שבה יש לערוך דיון מחדש בשאלת מעצרו מחדש של הנאשם, תוך שעל בית המשפט לבחון האם קיימת עילה למעצר המחודש (ראה: גם בש"פ 7721/95 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(4) 166 (1995)). בית המשפט הוסיף והדגיש, כי נקודת האיזון בעניינו של נאשם ששהה במעצר בלתי חוקי שונה ומחייבת איזון חדש בין מכלול הנתונים ואין מדובר בהליך טכני שנועד לתקן שגגה שנפלה במערכת על-ידי מתן אישור להחלטת המעצר המקורית על פי נימוקיה. בהמשך החלטתו עמד בית המשפט על החובה להקפיד על זכויות הנאשמים וכי במידה וכך לא יהיה הדבר עשוי להשליך על המשך הדיון בהליך העיקרי. סופו של דבר סבר בית המשפט העליון כי הדרך הנכונה במקרים אלה היא הגשת בקשה מחודשת למעצרו של הנאשם.

21. בבש"פ 711/11 רועי רוזה נ' מדינת ישראל (החלטה מיום 22.3.11), קבע בית המשפט העליון, כי שעה שנאשם שהה במעצר תקופה העולה על 30 יום בטרם החל משפטו, הקראה מיידית של כתב האישום אין בה כדי לרפא את הפגם ויש צורך לשקול מחדש את מעצרו עד לתום ההליכים. בית המשפט המליץ כי הדרך העדיפה במקרה של תקלה אינה פנייה לבית המשפט העליון במסגרת סעיף 62 לחוק המעצרים, אלא יש לפנות לבית המשפט לערכאה הדיונית, לקיים הקראה, ולשקול מחדש את מעצרו של הנאשם. בית המשפט הדגיש כי אין מדובר בעניין פורמלי, יש לדקדק בהוראות החוק קלה כחמורה. יחד עם זאת, שעה שבית המשפט ישקול את חידוש המעצר, יהא זה רק אחד השיקולים שהנאשם מוחזק במעצר שלא כדין, אלא חובה על בית המשפט לשקול נסיבות נוספות הקשורות לביצוע העבירה וכדו'. מדובר על איזון מחדש שעל בית המשפט לערוך, אולם עצם העובדה ההקראה בוצעה לאחר חלוף 30 ימי מעצר, הדבר אינו כובל את ידיו של בית המשפט להורות על מעצרו של הנאשם מחדש.

22. אוסיף ואומר, כי קיימות החלטות בהן קבע בית המשפט כי הקראה של כתב האישום במעמד הדיון בבקשת הנאשם להורות על שחרורו ממעצר עקב חלוף 30 הימים יכולה לרפא את הפגם אם יסתבר שבעת הדיון בבקשה למעצר עד לתום ההליכים בוצעה הקראה או אפילו הקראה חלקית, כאשר ב"כ הנאשם הודיע כי כתב האישום הוקרא לנאשם, או כי הנאשם מבקש לדחות את מועד ההקראה. במקרים אלה הוחלט לא פעם כי יש לראות בעובדות אלה כמעין הקראה, ומכל מקום לא היה זה ראוי שהנאשם, שהיה מודע לכך שטרם בוצעה הקראה, "ייהנה" מכך שחלפו 30 ימים וזאת כדי להביא לשחרורו ממעצר. במילים אחרות, בתי המשפט ראו בהתנהלות מעין זו של הנאשם ובא כוחו כבלתי ראויה. יודגש, כי אין זה המצב בענייננו. לא הובאה לפניי ראיה כלשהי כי כתב האישום הוקרא בדרך זו או אחרת לנאשם בעת הליך המעצר.

23. לאור כל זאת, סבורני כי אין דרך אחרת במקרה זה אלא להורות על שחרור המשיב בתנאים שקבע בית משפט השלום. יחד עם זאת, יודגש, וייתכן כי אף ראוי בנסיבות העניין ולאור העובדה כי המשיב נעצר בעבר עד לתום ההליכים, לקיים דיון נוסף בבית משפט השלום יחד עם הקראת כתב האישום, בו יישקל מעצרו של המשיב מחדש, הכל בכפוף לכך שהעוררת תגיש בקשה מתאימה.

ניתנה היום, יא' סיוון תשע"ו, 17 יוני 2016, במעמד ב"כ העוררת, ב"כ המשיב, המשיב ומתורגמן לערבית.

כרמי מוסק, שופט